

Fokusskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhet som planen gäller:

Grundskola F-9 och fritidshemmet.

Fastställd av

Rektor

Biträdande rektor

Elevhälsoteamet

Trygghetsteamet

Planen gäller

Läsåret 2026/2027

Vision och mål

Skolans och fritidshemmets hållning är att all form av kränkande behandling är oacceptabel oberoende av vem som utför handlingen. Kränkande handlingar kan inte accepteras från vare sig elever eller personal. Alla elever har rätt till personlig utveckling och för detta krävs en välkomnande och uppmuntrande miljö. Alla har ett gemensamt ansvar att verka för en vänlig och trygg skolmiljö.

Skolans och fritidshemmets mål

- Skolan och fritidshemmet är en miljö där varje enskild individ skall känna sig trygg, välkommen och accepterad.
- Alla som vistas i skolan och på fritidshemmet har rätt att bli bemötta med respekt från både elever och personal.
- All personal ska vara medveten om att kränkande behandling kan förekomma och ha kunskap om hur den ska förebyggas och stoppas.
- Elever, personal och vårdnadshavare ska gemensamt ta ansvar för att upptäcka kränkande behandling.
- Elever och personal ska ha som mål att agera efter förhållningssättet att "behandla andra som du själv vill bli behandlad" – Gyllene regeln.

Trygghetsteamet uppdrag

Fokusskolans trygghetsteam arbetar tillsammans med övriga delar av skolan för att skapa trygghet på skolan. Trygghetsteamet består av personal från verksamhetens olika delar. Arbetet som Trygghetsteamet gör utgår från aktuell plan mot diskriminering och kränkande behandling som i sin tur bygger på läroplanens grundläggande värden.

Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som skolan ska gestalta och förmedla. I överensstämmelse med den etik som förvaltats av kristen tradition och västerländsk humanism sker detta genom individens fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. (Läroplanen 22 del 1)

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.

Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för människors olikheter. Ingen

ska i skolan utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser (Läroplanen 22 del 2).

Trygghetsteamet har i uppgift att skriva planen och säkerställa att den implementeras, uppdateras och efterföljs.

Begrepp

Kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. En kränkning är ett uttryck av makt och förtryck. Kränkningar kan innebära kränkning elev till elev, elev till personal, personal till elev och personal till personal. Alla kan bli utsatta och utsätta andra för kränkningar.

Mobbning är när en elev vid upprepande tillfällen eller under en viss tid utsätts för negativa handlingar. Enstaka händelser är inte mobbning.

Kränkningar kan vara

- fysiska (t ex slag och knuffar),
- verbala (t ex hot eller bli kallad för könsord),
- psykosociala (t ex utfrysning och ryktesspridning),
- text och bilder (klotter, lappar, chattar).

Diskriminering

Diskriminering är ett övergripande begrepp för bemötande av människor eller grupper av människor utifrån diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan vara direkt och indirekt. Direkt diskriminering är orättvis behandling på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning och ålder. Indirekt diskriminering är orättvis behandling på grund av till synes neutrala regler eller beslut som i praktiken ger upphov till diskriminerande effekt.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Alla elever och all personal deltar i en jämställd verksamhet. Alla elever ska ha samma möjligheter att pröva och utveckla olika förmågor och intressen utan begränsningar utifrån kön.

Könöverskridande identitet eller uttryck

Med könsöverskridande identitet menas att människor på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Vi agerar då vi hör kränkande ord på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Vi förebygger och förhindrar diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Religion och annan trosuppfattning

Ingen ska diskrimineras eller trakasseras på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Funktionsvariation

Funktionsvariationer kan vara fysiska, psykiska eller intellektuella. Som funktionsvariation räknas både sådana som syns och sådana som inte märks lika lätt. Vi arbetar med tillgängliga lärmiljöer där barn har möjlighet att delta oavsett funktionsvariation.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning menas exempelvis homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Vi accepterar inte kränkningar på grund av sexuell läggning. All personal ska ha kunskap i HBTQI-frågor.

Ålder

Ingen elev ska diskrimineras på grund av sin ålder. Elevernas ansvar ska öka med stigande ålder och mognad.

Trakasserier

Trakasserier är handlingar, beteenden eller bemötanden som kränker den utsattes värdighet på ett sätt som har anknytning till diskrimineringsgrunderna.

Elevernas delaktighet

Elever påverkar planens utformning inför kommande läsår 27/28 genom att den grundas på en trygghetsenkät. Högstadiet har genomfört två enkäter, en under höstterminen och en under vårterminen. Mellanstadiet har genomfört en enkät under vårterminen.

Enkätresultatet diskuteras i eleverådet. Elevrådsrepresentanter redogör enkätresultaten i sina respektive klasser och får i uppdrag att sedan ta med klassens förslag tillbaka till eleverådet. Trygghetsteamet närvarar vid dessa tillfällen på eleveråden.

Personalens delaktighet

Utifrån att personal från flera olika delar av skolan finns representerade i trygghetsteamet har all personal möjlighet att påverka planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare har tillgång till planen via skolans hemsida.

Förankring av planen

All personal tar del av en presentation av planen mot diskriminering och kränkande behandling i samband med uppstarts dagar inför nytt läsår. Planen ingår i personalen checklista inför läsårsstart, det innebär att all personal ska vara uppdaterade kring vad som ingår i planen. Personal från flera delar av skolans verksamhet är involverade i trygghetsteamet, arbetslagen och elevhälsan på skolan. Planen skall förenklas för eleverna genom att trygghetsteamet presenterar planen. Planen kommer också att finnas tillgänglig för alla på skolans hemsida.

Utvärdering

Planen kommer att utvärderas på följande sätt:

- Elevenkäter som berör trygghet, trivsel och studiero. Elevenkäter kommer att genomföras vecka 42 och vecka 7 nästa läsår.
- Elevernas enkätresultat utvärderas och analyseras av trygghetsteamet, elevhälsoteamet (EHT) och elevrådet.
- Det övergripande ansvaret för att handlingsplanen efterlevs och utvecklas ligger på skolledningen/rektor.

Främjande arbete

Främjande insatser är generella och erbjuds alla elever. Vi arbetar för att skapa en trygg lärmiljö och för att förstärka respekten för allas lika värde. Skolan har ett tillsynsansvar och all personal ska lyssna och värna om alla elever. Under raster är rastvärdar utspridda på skolgården och i skolbyggnaden. Det är viktigt att uppmärksamma relationer mellan elever och uppmärksamma mönster som kan uppstå för att se till att ingen blir åsidosatt eller isolerad i umgänget. När elever har svårigheter i skolan och/eller mår dåligt är dialogen med vårdnadshavare av största vikt. En del i arbetet med att främja gemenskapen bland elever är skolans planerade aktiviteter, såsom friluftsdagar och schemabrytande dagar.

På Fokusskolan är alla elever allas ansvar. All personal har skyldighet att utifrån situationer som uppstår i vardagen samtala med eleverna om hur vi bemöter och tilltalar varandra. Under skoltiden ser all personal till att elever uppför sig som goda kamrater. Vår personal utbildas inom olika aktuella områden som bedöms relevanta för nuläget. När personal upptäcker ett dåligt mående hos en elev ska detta i samråd med mentor och arbetslag lyftas vidare som ett ärende till EHT. EHT finns till för att bland annat handleda hela arbetslag eller enskild personal i olika ämnen där det behövs. I samband med arbetslagsmöten lyfts psykosociala miljön i skolan genom att ge utrymme för samtal kring elevärenden.

Inflytande

För att öka elevinflytandet är elevernas upplevelser kring trygghet och trivsel grundläggande. Med hjälp av elevenkäter och samtal om elevernas upplevelser kartläggs upplevelsen av trivsel, trygghet och studiero. Genom klassråd och elevråd ska elevernas idéer kanaliseras och förverkligas vilket kräver ett ansvarstagande från eleverna själva. Elevrådet är också ett forum där elever kan komma med förslag på hur vi ska jobba för att alla ska trivas och känna sig trygga. Ett ytterligare forum för elevers inflytande kring skolans sociala arbetsmiljö är elevskyddsombudet som årligen gör en arbetsmiljökontroll. Skyddsombud och rektor är ansvariga för utbildningen av elevskyddsombud.

Det ges möjlighet till föräldrainflytande vid föräldramöten, utvecklingssamtal, föräldraråd och vårdnadshavarenkäter.

Sammanfattning av trygghetsarbetet för föregående år

Trygghetsteamet har under läsåret träffats regelbundet en gång i veckan och då bland annat lyft nuläget mellan elever, kränkningsärenden och förebyggande och främjande åtaganden för att främja trygghet och förebygga kränkande behandling. Detta läsår har det totalt inrapporterats 206 händelser, olika former av incidenter, kränkningar eller ärenden till trygghetsteamet. Det är en fördubbling från föregående läsår. Ökningen beror delvis på att vi har arbetat fram strukturer som bland annat lett till att personal mer frekvent rapporterat in händelser. Kränkningarna gäller framförallt i de lägre stadierna. Detta läsår har sammansättningen av trygghetsteamet förändrats, fritidshemmet har varit representerat i teamet under höstterminen men på grund av organisatoriska förändringar har fritidshemmet inte varit en del av trygghetsteamet under vårterminen.

Detta läsår har fotbollsspelandet på skolgården varit en aktivitet där det uppstått många konflikter. Även andra fysiska gemensamma platser som exempelvis korridorer är riskmiljö där konflikter kan uppstå mellan elever. Trots att gemensamma skolfotbollsregler framtagits har spänningarna fortsatt i fotbollen. Under höstterminen var även ett fotbollsschema aktuellt.

Rastboden har funnits tillgänglig detta läsår men den har inte haft samma struktur/verksamhet som tidigare läsår. Utlåningen har inte varit strukturerad i den utsträckningen som inför läsårstarten var ambitionen. Däremot har varje klass haft egna klassbollar detta läsår, en fotboll och en basketboll, detta utifrån att material skulle vara mer tillgängligt och bidra till mer rörelse och aktivitet på skolgården.

Vid läsårsstarten var skolans elevhälsoteam aktivt ute i lågstadielklasserna. Detta har följt med sedan föregående läsår och har blivit en del av vårt förebyggande arbete. Syftet är att extra trygga vuxna ska finnas i klasserna och bidra till en trygg övergång från sommarlov till en skolvardag.

Under höstterminen var skolsköterska och skolkurator ute i årskurs 5 för att bland annat prata om nätet.

Utvärdering av föregående läsårs förebyggande och främjande åtgärder

Skolan ska främja ett klimat där alla elever känner sig trygga och respekterade. Detta arbetar vi med dagligen i vårt värdegrundsarbete och genom arbetet med "Se Det Goda" som genomsyrar undervisningen i skolan och i fritidshemmet. Vid morgonsamlingar, styrkepass, mentors-/IUP-tid och i undervisningen har elever varje månad haft en karaktärsstyrka i fokus. Det har gett eleverna möjlighet att reflektera och träna på styrkan under skoldagarna. "Se Det Goda" är implementerat i hela skolans verksamhet. Vid en utvärdering framkom att majoriteten av eleverna känner till värdegrundsarbete och styrkorna, särskilt i låg- och mellanstadiet. Även eleverna i högstadiet känner till See the good men arbetet är inte lika väl förankrat där som i de lägre årskurserna.

Rastverksamheten har under läsåret bland annat utvecklats genom att skolan gått över till ett system med klassbollar. De olika årskurserna ansvarar för rastmaterial såsom fotbollar och basketbollar. Syftet var att fler elever skulle ha möjlighet att delta i aktiviteter under rasterna. Rastboden har däremot inte kunnat genomföras enligt plan. Möjligheten att driva rastboden kontinuerligt har behövs omprioriteras. I våra trygghetsenkäter framgick det att de flesta eleverna upplever att vuxna finns tillgängliga om det händer något under rasterna. Däremot framgår det att eleverna upplever att vuxennärvaron behöver stärkas på specifika områden av skolgården, framförallt baksidan och skogen. Sammantaget visar utvärderingen att arbetet med rastaktiviteter samt vuxennärvaro behöver fortsätta utvecklas. Inför kommande läsår ska skolan se över

organisationen av rastaktiviteter och ansvarsfördelningen. Samt att placeringen av rastvärdar ska öka tryggheten vid raster.

Mybrain är en metod som riktar sig till elever på högstadiet. Det är ett systematiskt arbete som syftar till att utveckla hälsosamma vanor som ska stärka elevernas mående och lärande. I årskurs 8 har mybrain användts systematiskt varannan vecka under klassens IUP-tid. Arbetet med MyBrain stärker elevernas självkännet och förståelse för hur deras hjärnhälsa påverkar relationer och skolarbete. Det är därmed en förebyggande insats som indirekt motverkar risk för kränkningar, utanförskap och psykisk ohälsa.

Aktiva åtgärder på förebyggande nivå för kommande läsår

En stående utmaning är att förbättra språkbruket bland eleverna, minska svordomar och andra nedlåtande kommentarer gentemot varandra. Personalen agerar när de hör negativt språkbruk för att det ska upphöra. Språkbruket mellan elever behandlas bland annat genom värdegrundsarbetet vid elevernas morgonsamlingar samt mentorstid.

Ambitionen är att också öka rastvärdarnas delaktighet under raster. Det är viktigt att rastvärdar inte bara är ute, utan också är aktiva i elevernas aktiviteter. Till kommande läsår kommer personal från fritidshemmet att ingå i trygghetsteamet, vilket stärker vårt helhetsperspektiv och inkluderar fler delar av verksamheten i trygghetsarbetet. Detta blir en förbättring från föregående läsår. Den nya fritidspersonalen kommer även ha en särskild roll i utvecklingen av rastboden och i att leda och planera rastaktiviteter. Det arbetet ses som en viktig del i att skapa struktur, gemenskap och trygghet under elevernas raster.

Delar av skolans elevhälsoteam kommer under inledningen av höstterminen finnas närvarande i lågstadielklasserna. Syftet är att tidigt skapa trygghet, bygga relationer och identifiera behov hos enskilda elever eller grupper. Genom att elevhälsan är synliga i klassrummet skapas naturliga kontaktyvägar mellan elever, vårdnadshavare och elevhälsa.

Aktiva åtgärder på främjande nivå för kommande läsår

Synliggöra trygghetsteamet

Trygghetsteamet kommer att besöka samtliga klasser på skolan vid skolstart och presentera teamet och dess förebyggande och främjande arbete på skolan på ett elevanpassat sätt. Trygghetsteamet ska skapa ett schema över rastaktiviteter då trygghetsteamet är ute på rast. Detta för att skapa förutsägbarhet samt synliggöra trygghetsteamet mer för eleverna.

Elevenkäter

Elevenkäter som berör trygghet, trivsel och studiero för årskurs 4-9 genomförs en gång per termin.

See the good

See the Good är en vetenskapligt belagd metod baserad på forskning i positiv pedagogik. Metoden lär oss att prata om positiva känslor och att känna igen styrkor i oss själva och andra. Syftet med positiv pedagogik är att göra varje elev medveten om sina styrkor och sin potential. De styrkor vi har är färdigheter som vi kan utveckla. Det vi fokuserar på växer därför vill vi medvetet och aktivt uppmärksamma varje elevs styrkor, färdigheter och potential.

Varje klass och fritidshemmet arbetar systematiskt med See the Good. Varje månad arbetar hela skolan med månadens karaktärsstyrka. Då fokuserar vi lite extra på en av styrkorna genom diskussioner, samtal, filmklipp, olika övningar, utmaningar och liknande. Några exempel på karaktärsstyrkor som vi arbetar med är vänlighet, uthållighet, självbehärskning, samarbetsförmåga, ärlighet, kreativitet, humor, lärandets glädje och tacksamhet.

4H

4H står för Hälsa, Hygien och Hålla Hand och genomförs på högstadiet innan sportlovet på vårterminen. Det övergripande målet är att eleven ska bli tryggare i sin egen identitet. Betoningen ligger på att uppmuntra till en hållbar livsstil när det gäller olika områden i livet. Det kan till exempel handla om vanor kring mat, sömn, fysisk rörelse och relationer. Eleverna ska även ges möjlighet att reflektera över sin nuvarande livsstil och uppmuntras till goda förändringar och förbättringar med syftet att utveckla en hållbar livsstil.

Mybrain

Arbetet med MyBrain kommer att fortgå i årskurs 8. Det bidrar till ett positivt klassrumsklimat, stärker elevernas förståelse för sin hjärnhälsa samt relationella förmågor. Mybrain-passen kommer att genomföras under klassens schemalagda IUP-tid, regelbundna träffar varannan vecka. MyBrain blir en del av Fokusskolans främjande arbete.

Uppmärksamma viktiga temadagar

Syftet med insatsen är att med hjälp av teman för de aktuella kalenderdagarna som uppmärksammas skapa en förståelse av innehållet i dessa teman.

Enskilda samtal med elevhälsan

Skolsköterska har hälsosamtal med elever i åk 1 tillsammans med vårdnadshavare och samtliga elever i årskurs 4, 6 och 8. Samtalen berör områden såsom trivsel, sömn, kost, fysisk aktivitet samt allmänt mående.

Skolkurator har psykosociala samtal med elever i årskurs 7.

Ansvarig för årets plan utvärderas

Biträdande rektor ansvarar för att planen utvärderas tillsammans med skolkurator och trygghetsteamet.